

”GUDS ORD BÄR ICKE BOJOR” 2 Tim. 2:9

NORDISK ÖSTMISSION

NR 4

DECEMBER 2024

ÅRG 61

Tack Nordisk Östmission

Betraktelse:

Den stora glädjens generositet

Aposteln Paulus skriver i Efesierbrevet 2:17 att Jesus har kommit med frid för dem som var långt borta och frid för dem som var nära.

Evangelisten Matteus berättar om några stjärntydare som kom långt öster ifrån. De följde den stjärna som hade gått upp och som de förstod betydde att en ny kung hade fötts. Han var värd deras långa resväg, hyllningar och gåvor. När de såg stjärnan stanna ovanför Betlehem uppfylldes de av en stor glädje. En mega-glädje som det står. Stjärntydarna kom långt ifrån, men nu var de framme vid målet.

Evangelisten Lukas talar om herdarna som kom från närområdet alldeles utanför Betlehem. I det kompakta nattmörkret strålade plötsligt Herrens härlighet fram över dem. De förskräcktes över det som hände, men ängelns ord kom med lugnande besked. ”Var inte rädda – jag bär bud till er om en stor glädje. Också här används ordet mega-glädje. En mycket stor glädje. De gick in till Betlehem och såg barnet

Jesus i krubban. De hade inga gåvor att ge, men fick ta emot julfridens stora glädje ändå.

Så olika livsbetingelserna är här på jorden! Stjärntydarna och herdarna levde så olika liv, men de fick alla ta emot den stora glädje som säger oss att Gud verkligen har blivit människa i Jesus Kristus. Några är rika, med tid över att resa. Andra är fattiga som arbetar hårt och ändå varken har någon eldstad inomhus eller ens tak över huvudet.

I Ukraina och på många andra ställen firar man jul ungefär som herdarna ute i markerna. Dåligt med mat och rent vatten, inget tak över huvudet. Kanske ett garage eller en tunnel erbjuder något slags skydd, ungefär som det härbärke som gav Jesus skydd den första julnatten.

Jesus erbjuder verkligen sin frid till alla människor och vi ska som församlingar oförtrutet berätta om

Honom som ännu väljer att dela sitt liv med oss. Korset är och förblir försoningens tecken på att Gud har försonat sig med oss genom kärlekens offer. Genom trons liv får vi veta att Jesus är vår mycket stora glädje.

Den frid som Jesus ger uppfordrar oss till att vara lärjungar som stiftar fred omkring oss. Låt oss denna jul fortsatt be för våra systrar och bröder som sörjer sina anhöriga som har dött i kriget, som sörjer över att ha blivit berövade sin nationella frihet, som har ställt om sina liv till att leva i en ständig beredskap till att flyglarm kan ljuda när som helst, som fylls av vanmakt och fruktan över att freden ser så avlägsen ut. Låt oss, liksom stjärntydarna, låta den stora glädjen över evangeliet gensvar med det vi har fått av såväl tid till förbön som att ge av det vi har som tillgångar.

Låt oss be för våra illa åtgångna systrar och bröder om frid, och vara glada givare med Jesu ord i minne: ”Sannerligen, vad ni har gjort för någon av dessa minsta som är mina bröder, det har ni gjort för mig.” Dessa kärlekens böner och handlingar är de bästa gåvor vi kan ge för att hylla Jesus, vår Konung.

”Herre, låt ljuset och friden från din krubba fylla oss, så att vi utträttar dina ärenden på jorden. Amen.”

Björn Nilsson
komminister i
Stora Lundby församling

Ordförandens spalt

Möte med biskop Hanss Jensons

I oktober mötte jag biskop Hanss Jensons (på svenska: Hans Jönsson) när han var på besök i Sverige. Hanss är biskop i Liepaja, det västliga stiftet i den lutherska kyrkan i Lettland en kyrka som NÖ har gett stöd till under många år. Han är också ordförande i styrelsen för Lutherakademien. Lutherakademien utbildar präster, diakoner, musiker och lärare för tjänst i den lutherska kyrkan. Här finns även möjligheter att genomföra sina studier på halvfart. En stor del av vårt stöd till den lettiska kyrkan har gått just till Lutherakademien.

Lutherakademien har jobbat hårt under senare år för att förnya sin ackreditering och har nu fått sitt godkännande av den lettiska staten. FFG (församlingsfakulteten i Göteborg) har hjälpt till och mycket av Nordisk Östmissions ekonomiska stöd har också gått till detta. Missouri-synoden i USA har gett ett stort stöd men det är viktigt att få stöd också från annat håll, i detta fall från Sverige.

Hanss berättade att ärkebiskopen i Lettlands evangelisk-lutherska kyrka, Janis Vanags, som nu är 66 år snart skall gå i pension. Janags har varit biskop i lettiska kyrkan i 31 år. 1993 vigdes han till biskop av den svenske biskopen i

Stockholm, Henrik Svenungsson. Vanags har nyligen drabbats av en familjeolycka då hans son, som var i 40-årsåldern, dog.

För c:a fyra år sedan finansierade NÖ en ljudanläggning i Liepajas domkyrka som nu används för att föra vidare ordet till närliggande boenden. Denna ljudanläggning används idag även om det finns vissa delar som behöver kompletteras.

NÖ har ju också i flera år finansierat lettiska ungdomars deltagande i Corpus Christi. Förra sommaren ägde det rum i Lettland. Sommarens Corpus Christi-konferens som var i Wittenberg besöktes av många från Lettland för vilka NÖ betalade anmälningsavgiften.

Slutligen berättade Hanss att kyrkan nu har planer på att köpa en byggnad i närheten av kyrkan. Byggnaden skulle användas dels som undervisningslokal, dels för att göra det möjligt för studerande att få ett enkelt boende. Jämför med Laurentiistiftelsens studenthem i Lund eller Markusgården i Göteborg. NÖ har meddelat att vi är beredda att låna ut pengar men inget är klart när jag nu skriver detta.

Med denna sammanfattning från mötet med Hanss kan det vara intressant att ta del av rapporten som vi fått från ledaren av den lettiska gruppen vid årets Corpus Christi-konferens.

Stöd till deltagande vid Corpus Christi

22-26 juli anordnades den 14:e Corpus Christi-konferensen i Wittenberg i Tyskland. Konferensen hade c:a 300 deltagare – konservativa lutheraner från fler än 20 länder. Tack vare stödet från Nordisk Östmission kunde också 30 deltagare från Lettland vara med på konferensen. I år var huvudtemat "Kristi kropp". Huvudtalare var pastor Joel Biermann från USA. Joel Biermann är professor i systematisk teologi vid Concordia Seminary i St Louis, Missouri. Han har arbetat heltid på Concordia Seminary sedan 2002 och har också skrivit tre böcker. Det var trevligt att lyssna på honom men hade vi inte mött honom vid den här konferensen så hade vi nog inte mött honom alls. Under konferensen hade deltagarna möjlighet att delta i gudstjänsten i Wittenbergs stadskyrka där Luther själv predikade många gånger för 500 år sedan. På den lediga tiden hade deltagarna möjlighet att besöka Luthers och Melanctons hem och också besöka Wittenbergs slottskyrka där Luthers 95 teser har skrivits på dörren. Tack så mycket för stödet till de lettiska gruppen!

Ledaren för den lettiska gruppen
Pastor Roberts Otomers.

Ukraina

Därefter går jag över till att berätta lite om vårt arbete i Ukraina. Här följer två hälsningar som jag hämtat från Facebook:

Tack från Alexander Gross

Idag tackar vi Nordisk Östmission för den fantastiska humanitära hjälpen som kom till oss i september. Tack vare denna hjälp fick de evangelisk-lutherska samhällena i Petrodolinsky och Novogradkivka möjlighet att ge kläder och skor för barn och vuxna till många i byarna. Dessutom hämtade man kläder, handdukar, sängkläder till flera militärsjukhus i fält och slutenvård i östra Ukraina och i Odessa. Under förra veckan fick även många sängliggande patienter i våra byar blöjor. Mer än 200 paket blöjor via vårdcentraler Mirny, Petrodolinsky, Josipivka, Marianivka, Novogradkivka och Dobrooleksandrivka skickades till människor som behövde det.

Vi tackar våra bröder och systrar av den evangelisk-lutherska tron i Sverige för att ni vårdade ukrainare under kriget! Vi hör många tack samma recensioner från folk och de tackar Gud för er!

En del av vår transport fördes vidare så här

Ett par barn i Poltava

Tack från Pavlo Sjvarts

I oktober ökade Diakoni Charkiv sitt arbete med barn i Poltava. För tillfället finns två barngrupper som får hjälp av en pedagog från en musikskola. Avsikten är att hjälpa barn att utveckla sina musikaliska förmågor under trygga förhållanden och att ge socialpsykologiskt stöd under kriget. Klasserna hålls i lokalerna för DELKU:s lager i Poltava.

Vi tackar våra mångåriga vänner i Nordisk Östmission för det ekonomiska stödet.

Hälsning från Tony

Vi har också fått en hälsning från Tony, som besökte oss vid vårt årsmöte i år. Han berättar att det har skett många förändringar i Mellanöstern under de senaste tre månaderna p.g.a. kriget och det har också påverkat TWR:s arbete.

Den iranska regeringen har infört ännu mer begränsningar på internet vilket gör det ännu svårare att nå människor i Iran. Men TWR är beredda att fortsätta sitt arbete. Under de senaste månaderna har TWR haft fyra möten i sina lokaler

i ett annat land. 163 personer har deltagit varav 18 varit personer som kommit till tro under mötena och 4 av dessa har döpts. Många av dem som kommit tro har fått utstå olika utmaningar. Många män som delade sin tro med sina hustrur blev tvingade att skiljas och många kvinnor vill inte dela sin tro med sina män för de är rädda för skilsmässa. Det här är människor som inte har någon gemenskap med andra människor i sitt eget land det är därför de kommer så troget till våra möten där de kan känna gemenskap. Vi tackar Gud för att vi har kunnat dela ut 530 Nya Testamenten och andra böcker. Om Gud vill kommer vi att genomföra ytterligare ett möte innan jul. Vi tackar Gud för hans nåd som kallar oss att tjäna honom.

Julhälsning

Och så vill jag än en gång tacka alla er läsare och understödjare för att ni vill vara med och stödja vår verksamhet och önska er en God Jul och ett Gott Nytt År i vår Frälsares namn!

Martin Wihlborg

Käre Martin, och Nordisk Östmission

Detta brev innehåller nyheter om vårt liv och vårt arbete i den lutherska församlingen Levande vattnet i staden Dnipro.

Dnipro i krigets skugga

Vi fortsätter vårt liv och vår tjänst omgivna av kriget. Läget har blivit mer och mer spänt. Förmodligen kommer hösten att bli mycket svår, eftersom parterna vill få gjort saker när vädret fortfarande är varmt och torrt.

Vår stad har varit utsatt för många kraftiga robotattacker under sommaren. Flyglarmet går fortfarande flera gånger om dagen.

Landets elnät har skadats svårt. Under många veckor fördelades elen enligt speciella scheman och

med stora restriktioner. Ibland har vi inte haft el mer än ett par timmar under dagen. Då har elgeneratorer varit till god hjälp. Men nu har vi blivit varnade för att detta problem skulle kunna bli ännu större och mer allvarligt denna vinter. Man berättar för oss att det kanske inte bara blir problem med elen utan också med uppvärmning och tillgången på vatten. Regeringen ber människor att förbereda sig för dessa problem.

Min familj mår bra med hänsyn till läget. Min äldste son Aron går

Hjälp i byn Zarja

NORDISK ÖSTMISSION

Julfirande

i andra klass. P.g.a. de frekventa flyglarmen måste eleverna tillbringa en stor del av tiden i skyddsrum. Eleverna är ofta där hela tiden. Vår yngste son Samuel som är 2,5 år gammal är hemma tillsammans med sin mamma. Leksolor fungerar oftast inte.

I slutet av juni slog en raket ner inte långt (c:a 300–350 m) från vårt hus. Det var skrämmande. Vi vaknade när vi hörde raket som flög förbi. Sedan kom den starka explosionen, huset skakade kraftigt, delar föll ner på hustaket. Min fru och jag sprang till barnens rum. Då hördes en ny raket vina förbi följt av en explosion. Allt vi kunde göra var att försöka skydda våra barn med våra egna kroppar. Vi är tack samma för Herrens förbarmande

och trofasthet. Han gjorde så att barnen inte behövde höra explosionerna. De vaknade alldeles efter den andra explosionen. För oss var det ett uttryck för Guds stora nåd, eftersom allt detta kunde ha förstört deras psyke och fyllt dem med rädsla. Men det hände inte eftersom Gud tog hand om oss.

Gud tog också hand om vårt hus. Fönstren i husen hos våra närmaste grannar slogs ut. Andra fick också sina tak förstörda. Ju närmare husen var nedslagsplatsen, desto större skador blev det. Men vårt tak skadades bara lite (det kunde repareras på en dag) och där var några små sprickor på våra fönster. Men det påverkade oss. Nu är vi mycket mer rädda när larmet går, speciellt på natten. Vi är därför speciellt

NORDISK ÖSTMISSION

tacksamma för er omtanke och för alla era böner för Ukraina och för oss. Vi ser att Herren är nära och svarar på de troendes böner. Men vi ber också att ni skall fortsätta be för ett snabbt slut på detta krig. Men när vi i Ukraina ber för fred använder vi ofta tillägget ”rättvist”. Vi ber Gud om en rättvis fred. Efter att det blivit så många offer och fasor, så vill Ukraina inte uppleva en fred under vilka villkor som helst. Vi vill att det skall bli en fred där Guds rättvisa skall drabba dem som startade detta krig och fortsatt att genomföra det som har medfört så mycket död och förstörelse. Ett rättvist slut på kriget är också viktigt så att vi får en garanti för att Ryssland inte inom de närmaste 2–5 åren kommer att starta ett nytt krig mot oss. Vi förstår att ett snabbt slut av kriget nu, där man accepterar

det nuvarande läget, där Väst ställer krav på Ukraina att ge upp sina östra regioner för att få slut på kriget, otvivelaktigt kommer att leda till ett nytt krig om några år. Därför ber vi för en fred som vill bli rättvis inför Gud och som verkligen kommer att bli fred för Ukraina.

Församlingen

Kyrkan fortsätter att leva och göra allt den kan göra. På söndagarna har vi gudstjänst med 30–50 personer närvarande. Efter gudstjänsten har vi konfirmandutbildning. Det är klasser med 15–20 människor. Några håller på att bereda sig för medlemskap i kyrkan. Andra är med för att få lite enkel utbildning eller för att repetera sitt material. På tisdagar är det Bibelstudium där 12–20 personer deltar. På onsdagar har vi Bibelstudium i byn Zarja

Besök hos sårade soldater

Besök vid fronten

med 15–20 personer närvarande. På torsdag är det gudstjänst för ungdomar i Zarja. Som en effekt av Covid-19 så försvagades hjälpen till unga mycket och i samband med krigets början så försvann den helt. Men denna vår startade tjänsten för unga på nytt i byn Zarja. Nu är det 15–20 unga som deltar i våra ungdomsmöten.

Det är också arbete och möten av andra slag som äger rum i vår församling, musikrepetition, en grupp samlas för att kunna genomföra olika sociala projekt. En del människor lämnar landet och kyrkan. Det är färre nu än i början av kriget men det händer fortfarande. Istället kommer andra människor och kommer också närmare kyrkan. Under de senaste två åren har åldern på de människor som kommer med i

kyrkan ökat signifikant. De är ofta 55–60 år. I gengäld är det ju ofta så att de unga lämnar landet.

Diakoni

Vi försöker också hjälpa människorna i vår stad. Det är många som bor i området runt kyrkan. Vi distribuerar matpaket och i samband med det har vi en kort predikan och bön. Vi besöker också områdena nära fronten. Då har vi med oss hjälp i form av mat, medicin och andra viktiga varor.

Ett annat område där vi vill hjälpa till är att ge hjälp för sårade soldater. Vi har bra kommunikation med sjukhuset i grannstaden där det finns ett stort antal skadade soldater som är i behov av medicin och andra medicinska produkter.

Generellt har människors liv blivit svårare. Kriget har gjort

NORDISK ÖSTMISSION

människor kraftigt utmattade, det gäller hela landet. Nu har myndigheterna börjat att kraftigt höja skatter och avgifter. Priserna stiger fortare. T.ex. var elektriciteten i juni nästan tre gånger så dyr som före kriget. Därför är många människor rädda för hur det ska gå att överleva vintern eftersom många värmer sina hus med el. Många pensionärer har inte tillräckligt med pengar för att betala för uppvärmningen.

Förutom det är det inte många hjälporganisationer kvar som hjälper till. Nu är det istället många kyrkor som får göra det. Men nu har också många kyrkor slutat med det eftersom inte heller de har tillräckligt med resurser. Vi förstår att saker blir mer svåra för alla och alla är utmattade. Vi försöker bli

mer och mer mångfasetterade i vår tjänst och tjänar alla människor.

Den första september, när skolorna började, genomförde vi en speciell kampanj för barnen i klass 1–3 tillsammans med sina föräldrar. Vi delade Guds Ord och bad för det nya skolåret och för att det skulle kunna bli ett liv utan krig. Vi försöker också ha en speciell uppmärksamhet gentemot barnen och deras föräldrar under julfirandet. Förra julen höll vi flera julfiranden. C:a 200 barn fick gåvor och fick höra julberättelserna, den verkliga meningen med julen.

Tiden som gått

I juni höll vi en antal evangelisationsmöten. Vi fick då hjälp av en grupp vänner från tyska lutherska församlingar. En möte hölls i

Så här kan det se ut efter en raketattack

NORDISK ÖSTMISSION

En gudstjänst om söndagen

byn Zarja. Det var c:a 80 boende i området som var med på mötet. Vi genomförde också två möten i en kyrka Dnipro. Dit bjöd vi in invånare i vårt eget område. Totalt var det 100 stycken som deltog.

För några månader sedan byggde vi ett lager för bistånd till människor i Zarja by på det område där kyrkobyggnaden står. En del av gåvorna för att bygga detta lager gavs av Nordisk Östmission. Tack för er delaktighet! Nu kan vi expandera våra möjligheter. Det ger också möjligheter för oss att ta emot hjälp från utlandet.

Wittenberg

En annan speciell händelse var besöket på Corpus Christi-konferensen som i år hölls i Wittenberg. Det var verkligen uppmuntrande att få vara tillsammans med så många lutheraner och få uppleva ett sådant överflöd av lärande! Det var en annan person från vår församling

i Ukraina som deltog tillsammans med mig. Det var Maxim. För honom var detta första mötet med lutheraner utanför Ukraina. Han var mycket imponerad över vad han såg. Vi är mycket tacksamma

Sergej och Maxim deltog i Corpus Christi konferens i Wittenberg (i Sachsen-Anhalt)

Pastor Bezv är här ordförande i Dnipros kristna råd.

mot Martin Wihlborg och Nordisk Östmission som gjorde det möjligt för oss att genomföra denna resa.

Mellankyrkligt

Jag deltar också aktivt i de mellankyrkliga aktiviteterna i vår region. I Ukraina finns det ett Ukrainas kyrkliga råd. Organisationen har representanter för alla större kyrkor som finns i Ukraina. Det finns också en avdelning inom varje region. Förra året och även detta har jag valts att vara ordförande i detta råd i vår region. Målet för rådet är att kommunicera med myndigheter, att försvara kristna värden och att hålla möten på regional nivå. T.ex. är det vanligt i vår stad att det hålls gemensamma möten med ledarna för de olika kyrkorna för att genomföra en

gemensam bön för att kriget skall ta slut. Vi deltar också i möten där vi presenterar gemensamma ståndpunkter och de kristna värdena.

Tack

Som alltid vill jag tacka Gud och framföra tacksamhet till Nordisk Östmission för att ni stöder mig i min tjänst i församlingen ”Levande vattnet” i staden Dnipro! Jag tackar Gud för vänskapen med er och samarbetet i Guds tjänst.

Vi skulle också vara tacksamma om vi fick se er i Ukraina och i vår församling. Vi vet ju att ni har modet och tron att besöka oss i denna tid.

Jag önskar er Guds rika välsignelse!

Pastor Sergej Bezv.
Övers. M.W.

Tack, Nordisk Östmission, för Sommarlägret för Ukrainas barn i krig och på flykt!

Den här sommaren blev, tack vare ert stöd och omsorg, en oas för barnen från Ukraina – barn som var tvungna att fly, lämna sina hem och som förlorat pappor och bröder. Barnen fick en tid och plats att komma till, långt bort från krigets larm. På Lärsättersgården i Kolsva fick barnen bara vara barn, leka, skratta och känna sig trygga.

Vi vill uttrycka vår tacksamhet för ert generösa bidrag på 85 000 kronor. Er insats är som ett ljus i mörkret, en trygghet som ger barnen mod att se framåt. Ni gav dem en stund av lugn. Ni gav dem hopp. Guds kärlek förmedlas genom er, och vi är tacksamma att ni står med oss i detta arbete!

Här berättar barnen med egna ord om lägret:

–Jag älskade att fiska! Jag har alltid velat prova, och nu fick jag äntligen chansen. (Vanja)

–Vi fick så många fina saker. Någon hade stickat varma sockor till oss – det var som en varm kram från någon som bryr sig.” (Nika, 13 år)

–Utställningen Miniatur Kingdom i Kungsör – det var som att se hela världen i miniatyr! Och glassen var så god – det var nästan som om vi var kungar och drottningar för en dag. (Misja, 8 år)

–Det var så fint att få gå till kyrkan och sjunga. Jag lärde mig några nya sånger som jag hoppas kunna sjunga hemma också. (Nastja, 11 år)

–Det är svårt att säga hejdå till alla. Jag kommer alltid att minnas detta läger och alla vänner jag har fått här. (Valja)

Med tacksamhet,
Boas och Mirjam Adolphi
Barnens Ambassad

NORDISK ÖSTMISSION

Ukrainska barn i närheten av Kolsva.

Ett läger innebär också att man tältar.

Man åkte buss hela vägen till lägret.

Mission i Moldavien

NÖ bidrog även i år med pengar för att möjliggöra en bibelhelg i Moldavien. Den ägde rum i juni, vilket vi nämnde redan i förra numret av NÖ-tidningen. Det är NLL (Norsk Luthersk Lekmansmisjon) som hjälper pastor Moser med detta. Vi klipper litet information från denna norska organisations hemsida:

Det har öppnats en dörr för oss i Moldavien, även om den inte är så stor och verksam. Och det finns också många motståndare. Det är en tung missionsmark, både myndigheter och den ortodoxa kyrkan gör arbetet besvärligt. Samtidig har många av dem som kom med i församlingarna under den första tiden, särskilt de unga och resursstarka, lämnat landet på grund av den vanskliga ekonomiska och politiska situationen. Det kommer några nya, både i Tiraspol, Kamenka och Chişinău, men församlingarna saknar herdar och ledare. Vladimir Moser står allena med det andliga ansvaret, och han är nu p.g.a. den politiska situationen avskuren från att besöka församlingarna i Tiraspol och Kamenka.

I Transnistrien möts församlingarna i Kamenka och Tiraspol fortsatt troget varje söndag. I Kamenka leds gudstjänsterna av diakonen Sergej, och det finns en organist som spelar både till liturgin och psalmsången. Hjorden som samlas i församlingshuset i staden är trogen, men några nya tillkommer, samtidigt som det också här är någon som

lämnar landet för att arbeta på andra ställen. Det är 15–20 personer som möts varje gång. I Tiraspol samlas menigheten i lägenheten som på sin tid tillhörde Natalia Mosers mor, och som Natalia nu äger. Diakonen Pavel leder gudstjänsterna, och det finns också där en organist som spelar. Hjorden här är också trofast. Några har varit med ända sedan starten 1992, medan de flesta har tillkommit senare. Nu samlas omkring 10–15 varje söndag. De senaste gångerna Per Bergene Holm (från Norge, red. anm.) har besökt församlingarna, har diakonerna Sergei (Kamenka) och Pavel (Tiraspol) läst upp hans tal på ryska, då det underlättar för församlingen.

Församlingen i Chişinău samlas fortsättningsvis i ett kulturhus i centrum av huvudstaden och består av några få äldre människor. Som regel samlas bara 5–10 personer.

Luthersk litteratur delas ut i församlingarna, både av Luther och Rosenius samt även små trycksaker med betraktelser som Vladimir Moser har utarbetat.

Övers. fr norska: A.E.

Guds ords bruk på Stora Rågö i forntid, nutid och framtid

NÖ stödjer S:t Mikael's församling i Tallinn (det gamla Reval) med ett månatligt lönebidrag till kaplanen Kark. Här berättar församlingens kyrkoherde om kyrkolivet på en av öarna i Finska viken.

Altarkrucifixet i Stora Rågös S:t Olofskapell har det tidigare skrivits om i korthet, men jag skulle nu gärna vilja ta tillfället i akt och ge lite bakgrund och framtidstankar.

Krucifixet på Stora Rågö.

Forntid

1897 upptogs befolkningen på Rågöarna som medlemmar i Svenska S:t Mikael's församling vid en högtidlig gudstjänst i Baltischport/Paldiski, då de ständiga kyrkoherdebytena i Kors' församling gjort att prästerna inte hann lära sig svenska innan de flyttade.

Stora Rågö hade kanske just av denna orsak mer än andra estlands-svenska områden påverkats av förrysningen under 1800-talets senare hälft och en del av befolkningen anslöt sig till den Ryskortodoxa kyrkan. 1886 brann det gamla träkapellet under mystiska omständigheter, som satts i samband med omtalade värvningsförsök för att man skulle ansluta sig till Tsarens tro.

De öbor som ville hålla fast vid sin gamla bekännelse började snart bygga ett nytt kapell av sten, men något tillstånd hade inte gått att införskaffa, så när bygget var klart låstes kyrkobyggnaden av poliskonstapeln i Baltischport som även tog med sig nycklarna när han åkte tillbaka till fastlandet.

I sin nöd vände sig rågöborna till kyrkoherden, som rådde dem att sända en böneskrift till kejsarinnan Maria Feodorovna, som var född som prinsessan Dagmar av Danmark. Hjälpen lät inte vänta på sig, utan redan samma år kunde man nu inviga detta nya Herrens

tempel, vilket kyrkokronikan skildrar med följande ord:

Den högtidliga akten tillgick på följande sätt: Efter det en talrik menighet från bägge öarne församlat sig, afsjöngs först i det fria utanför kapellet psalmen 268 (ur svenska psalmboken af år 1819), hvarpå bön hölls i anslutning till Kon. Davids Ps. 100. Derpå emottog pastor kyrkonyckeln af sexmannen och öppnade dörren med orden: Herren bevare vår ingång och utgång ifrån nu och i evighet (Ps. 121:8).

Under de mäktiga tonerna af "O Gud, det är en hjertans tröst att i ditt hus få komma", inträdde församlingen med pastor i spetsen i det lilla, men vackra kapellet. Sedan tre verser af nämnda psalm blifvit sjungna, hölls invigningstalet från altaret öfver Ps.84.

Sjelfa invigningen af kyrka, predikstol och altare utfördes enligt handbokens föreskrifter och aflöstes med bön och afsjungande af 325 ps. v. 1 – 4 efter och 9 – 11 efter bönen. Sedan hölls fullständig gudstjenst med predikan, skrift – och nattvardsgång.

Den så kallade Lilla revolutionen 1905 drabbade estlandssvenskarna i mindre grad än andra befolkningsgrupper, då de levde i avgränsade områden på landet eller i städerna, och i de flesta fall var vare sig förmögna eller proletariserade.

Tsardömet blev dock betydligt

försvagat och man tvingades utfärda ett toleransedikt som gav dem som önskade rätt att lämna den Rysk-ortodoxa kyrkan för att inträda i annat trossamfund. Tidigare hade endast konfessionsbyte i motsatt riktning varit tillåtet. Inom S:t Mikael var det framför allt Stora Rågö som berördes, och kyrkoherde Gustafsson skildrar det med följande ord:

Unga och gamla anmälde sitt återinträde i den lutherska kyrkans sköte, och rörande var det för församlingens pastor att höra om all den själsnöd många bland dem under dessa år hade utstått. Sålunda uttalade en öfver 70 år gammal qvinna sin önskan, att ännu en gång före sin död få åtnjuta sin "gamla Herres lekamen och blod". Hon sade att hon alltid hade måst gråta, när hon tänkte på nattvardspsalmen "Du lifvets bröd, o Jesu Krist".

Den högtidliga upptagningen skedde söndagen d. 19 juni, vid hvilken 36 personer, (män, qvinnor och barn) upptogos i den lutherska kyrkan. Under året 1905 upptogos inalles 44 orthodoxa till medlemmar af denna församling, bland dessa en på Nargön. På Stora Rågö finns numera blott omkring 10 orthodoxa.

Den siste ortodoxe bekännaren bland rågöborna upptogs på nytt i S:t Mikael's församlingssamfund av kyrkoherden Petzäll 1925.

Krigstid

Rågöarna drabbades av Sovjets krav på militärbaser 1940 och rågöborna spriddes ut i olika inhysningar hos släkt och vänner i Korkis, Vippal eller Rickul. En tredjedel lyckades få tillstånd att utvandra till Sverige. De två tredjedelar som inte fick möjlighet att resa till det gamla moderlandet återvände till öarna så snart det blev möjligt genom tyskarnas ankomst 1941. Efter förmåga försökte de återskapa det som hade förstörts och kapellet på Stora Rågö som hade använts som avträde städades och helgades på nytt till sitt ursprungliga ändamål. När Röda armén åter var i antågande avreste de flesta rågöborna från bryggan på Lilla Rågö 14 augusti 1944, varefter öarna användes som bombmål för det sovjetiska flygvapnets räkning och vid någon sådan övning brann kapellet så att endast murarna fanns kvar då öarna blev fria i samband med att de nu ryska trupperna lämnade Estland 1994.

Nutid och framtid

Genom gamla Rågöbors insatser och med stöd främst av Stiftelsen Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur har kapellet genom mångas arbete på nytt kunnat sättas i stånd. Den ursprungliga inredningen är helt förstörd och kommer

att ersättas med gåvor av det som blivit över från olika församlingar i Sverige och Estland. Det tornkors de röda soldaterna sköt prick på tills det föll ned kunde 2010 ersättas med ett nytt. Det ursprungliga tornkoret, som tydligen efter nedskjutningen hade trampats ordentligt under fötterna och därför inte hade hittats av metalltjuvarna på 1990-talet, såg dagens ljus först när man på nytt började slå hö till de skotska höglandsboskap som nu finns i stort antal på öarna.

Korset med kulhål och allt har nu blivit omgjort till altarkrucifix och är ett underbart tecken på att det goda alltid segrar till sist.

Denna seger ger oss kraft att gå vidare även när det möter motstånd, vilket vi fick uppleva på ett mycket konkret sätt i somras, då vi skulle föra krucifixet och altaret till kapellet. Först var det en hel del transportproblem på fastlandet, vilka också fortsatte på ön där det blev både punktering och annat innan vi till sist kom fram och efter att allt hade kommit på plats kunde vi samlas till andakt i tacksamhet inför den i sanning Segerrike.

Tack för att ni stöder vårt andliga återuppbyggnad i österled!

Patrik Göransson

Första adventsljuset är tänd i S:ta Maria kapell på Nargö, ett kapell som hör med till S:t Mikael's församling

Nordisk Östmission

tackar varmt och innerligt sina många medarbetare och gåvogivare för det gångna årets trofasta stöd och arbete i missionsverksamheten och önskar en riktigt ***God jul och ett välsignat nytt år!***

Guds ord till hedniska marier

NÖ har i många år haft kontakt med och understött Institutet för bibelöversättning, vars främsta uppgift är att översätta den heliga Skrift till icke slaviska språk i det väldiga ryska riket. Vi har understött flera olika språk, nu senast det ängsmariska språket. I IFB Nyheter 9/2024 berättas det en del om bibelutdelning i Mariland. Här ett referat av artikeln.

Det är bibelöversättaren Larisa Orzajeva som berättar att Bibeln på mari håller på att slutföras, och att den ortodoxa översättningskommittén bidrar till arbetet genom att ge feedback på texterna. Denna kommittés ordförande är fader Nikolaj. Larisa var inbjuden att delta i evenemang som stiftet i Mari skulle ordna i hennes hemtrakt Mork. Därför var hon med i festligheterna i Sjorunzja och ett par andra ställen.

Hedendomen i Sjorunzja-regionen är fortfarande mycket stark, och därför överraskade det varma mottagandet. Larisa hade tidigare hört att människor i byarna var likgiltiga för det kristna evangeliet, men nu kallade det människor samman. Många

människor lyssnade på fader Nikolaj. Det finns igen kyrka i Sjorunzja.

Man delade ut Nya Testamentet på mari, och dessa togs emot trots att det i området offras hedniska offer. När en kvinna fick höra varför Jesus kallas Guds lamm, utbrast hon “Kristi offer – detta är helt nytt för mig”. Detta innebär att det inte längre är nödvändigt att frukta onda andar och blidka dem med offer.

Det är viktigt att människor på sitt eget språk får höra om den Gud som hatar synd men som tar emot den som tror på Jesus Kristus.

Man räknar med att hela Bibeln kan tryckas i år. Det är något att be för!

Ref. A.E.

Gåvoredovisning

JULI 2024

Gåvor	41.000:00
Gåvor Ukraina	10.400:00
Kollekter	4.653:00
Summa	56.053:00

Kollekter, utan anmärkning
Kungälv-Ytterby 2942.

Kollekter, Ukraina
Stora Lundby 751, Gamla
Hjälmseryd 960.

Begravningar

Ingmar Lundgren, Härnösand,
Helfrid och Chester Åhsberg, Ås,
Lars Göran Permer, Åhus.

Hyllningar

Ulrika Söderhamn, Uddevalla,
Anders Eliasson, Lane Ryr.

Sykrets

Solberga 12.000.

AUGUSTI 2024

Gåvor	39.886:79
Gåvor Ukraina	9.500:00
Kollekter	19.287:00
Summa	68.673:79

Kollekter, utan anmärkning
Uddevalla 590+550, Örgryte pasto-
rat 8483, Jonakapellet, Österåker
394, Jörlanda 1690 och Solberga
3930 (dessa två till transporter).

Kollekter, Ukraina
Stora Lundby 1530, Tidarsrum
2120 (delad kollekt).

Begravningar

Jan Nyqvist, Rolf Hermansson,
Ljung, Karl Erik Karlsson,
Herrestad, Ruth Wall, Kungälv.

Hyllningar

Anders Eliasson, Lane Ryr,
Bror Axel Wiklund, Torestorp,
Sven Carlsson, Brastad,
Göran Olander, Götene.

SEPTEMBER 2024

Gåvor	46.700:00
Gåvor Ukraina	63.789:00
Kollekter	32.833:00
Summa	143.322:00

Kollekter, utan anmärkning

Hyssna 1860+1040, Örgryte pasto-
rat 6805+8582, Paulusgemenskapen
Uppsala 6350, Helga Trefaldighet,
Allbo 1145, Gällinge 360, Solberga
(transporter) 205.

Kollekter, Ukraina

Härnäs missionsförening 2000,
Stora Lundby 2090+2396.

Begravningar

Asta Karlsson, Brastad,
Hans Wahlbom, Lund.

Hyllningar

Marianne Svensson, Tävelsås,
Almuth Gustafsson, V Frölunda,
Marianne Wenander.

Om betalningar

NÖ har numera **två** bankgironummer, vilka bägge två kan användas efter fritt val. Det gamla som vi haft i många år och som pekar på ett konto i **SEB** är **484-5350**. Det nya, som vi fått i år och som sätter in pengarna på **Sparbanken Alingsås**, är **598-8209**. Om du vill kan du alltså använda det nya numret. NÖ har varit kund i dessa banker sedan åtskilliga år tillbaka. Vid elektroniska gireringar ser vi avsändarens namn och adress och det meddelande som man skrivit. I dessa fall behöver man inte skriva namnet i meddelanderutan.

**Vårt plusgirokonto har, som vi redan meddelat, upphört.
Banken sade upp det.**

Vill man göra en tillfällig eller regelbunden banköverföring från sitt eget konto kan man med fördel använda sparbankens konto **7553 12 07735**. Skriv det egna namnet som meddelande. Vi har ett par givare som ger på detta sätt.

Om man själv har Swish kan man sända pengar till **1234902045**. I det fallet ser vi ditt namn och telefonnummer samt eventuellt meddelande. Passar bra om man skall betala en bok, eller ge kollekt när inte en församling eller förening förmedlar kollekten. Är du ny givare och vill ha vårt missionsblad (tidning) får du ange din adress i Swish-betalningen, eller meddela adressen till kassören på annat sätt.

Betalningar i euro kan skickas till vårt konto i Deutsche Postbank (PBNKDEFF) med kontonummer **DE77 5901 0066 0006 0306 64**. Vi ser bara avsändarens namn på betalningen, inte adressen.

Skriften *Från kommandobryggan till predikstolen* av Konstantin von Koch från 1975 finns i nytryck till ett pris av 100 kr hos vår vice ordförande Maria Flising, e-post maria.flising(snabel-a)gmail.com.

Giro – så kommer dina gåvor till NÖ

Det är glädjande att nästan alla av våra trofasta givare har lagt märke till att vårt plusgirokonto har upphört, och att strömmen av gåvor därför inte har slutat. Under augusti, september och oktober har det kommit många gåvor genom bankgirot. *Ett varmt tack till er alla!* Det är viktigt för oss att förvalta penningmedlen väl. De pengar vi hade inestående på Nordea fördes över till Sparbanken Alingsås i augusti. Eftersom vi ökat antalet transaktioner

i den sistnämnda banken har vi också skaffat ett bankgironummer till vårt konto där. Se nedan! Alltså valfrihet för våra givare! Vi har lagt märke till att många av er betalar över nätet, och att de som inte brukar göra det har utan vår medverkan fått tag på bankgiroinbetalningskort för "kuvertgiro". Därför skickar vi inte med något kort i tidningen. Men du kan beställa ett av kassören.

Anders Eliasson

**Adressändringar och liknande ärenden meddelas kassören!
Nordisk Östmission, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla**

Nordisk Östmission har enligt sina stadgar målsättningen "att verka för evangeliets spridande bland i första hand östeuropeiska men i mån av ekonomi och övriga resurser också bland asiatiska folk". Nordisk Östmission deltar också i mån av möjlighet i "materiell hjälpverksamhet bland ovanstående folk".

Tidningen Nordisk Östmission utkommer med fyra nummer per år, i mars, juni, september och december. **Adressändringar och andra registerärenden meddelas kassören!**

Ordförande: Martin Wihlborg, Torsgatan 36, 431 68 Mölndal. Tel. 072-244 33 25, e-post: pmartin.wihlborg@gmail.com

Kassör: Anders Eliasson, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla. Tel. 0522-64 21 86, 66 42 00.

Ansvarig utgivare: Margareta Eliasson, Ernst Torulfsgatan 17A, 416 43 Göteborg, Tel. 073-218 86 71, e-post mareliasson@gmail.com

I redaktionen: Margareta Eliasson, Anders Eliasson.

Hemsida: www.nordiskostmission.se

Vid insättning av minst 50:- på **bankgiro 484-5350 (SEB)** eller **598-8209 (Sparbanken)** får Ni vårt missionsblad 4 ggr om året.

ISSN 0345-8571